

wordt bediscussieerd. Proeven van Wohlfeil zelf en van anderen hebben uitgemaakt, dat cultures van een bacteriophaga geen ademhaling vertoonen, terwijl bij een virus bijv. van pokken wel degelijk ademhaling kan worden aangetoond. Hieruit is te concluderen, dat zulk een virus, al zijn er geen afzonderlijk gevormde bacterien in aan te toonen, toch een levend wezen is, terwijl de bacteriophaga dat niet is, maar vergeleken moet worden met een enzym.

Der tiefste Spalt der Erdoberfläche noemt Dr. G. Venzmer de Jordaanvallei in Palestina, die met z'n laagste punt (oever van de Doode Zee) 394 M. onder het niveau van de Middellandsche Zee ligt. De autotocht van Jeruzalem, dat 790 M. boven dat niveau ligt is dus een bijna voortdurende steile daling door een grootendeels woestijnachtig bergland, langs slechts enkele belangrijke oasen, zooals die van Jericho. De bodem van de vallei is geheel onbegroeid, evenals de Doode Zee zelf, door het hooge zoutgehalte (23 ‰). In vroeger tijden is de heele Jordaanvlakte een groot meer geweest met z'n niveau nog boven dat van de Middellandsche Zee: de Doode Zee en het Meer van Tiberias zijn de overgebleven resten daarvan. Door het uitdrogen van dit meer ondanks de toevoer van rivierwater is het zoutgehalte zoo groot geworden, bovendien ook nog doordat belangrijke minerale bronnen hun zoutenrijk water er in uitstorten.

Einiges von der Bäckerhefe von Dr. A. Hasterlik verklaart de verschillende werking van de in diverse industrieën gebruikte gistvormen: wijngist, biergist, bakkersgist, persgist, enz. Het zijn verschillende door cultuur veredelde rassen van gistzwammen, welke in het wild niet voorkomen, geheel te vergelijken dus met appel- of rozen- of graanrassen.

Karstland. Das Land der Ueberraschungen von Ing. R. Geilhofer. Van de verrassingen, die de onderaardsche watergangen van het kalksteengebergte als zg. karstverschijnselen kunnen veroorzaken wordt hier verteld, hoe een beek die een 14 K.M. lang dal van water voorzag plotseling op een nacht midden in z'n loop in de grond verdween, zoodat het verdere dal van alle drink- en waschwater verstoken was. Op andere plaatsen kan een dal plotseling herschapen worden in een uitgestrekt meer, wanneer na sterke regenval het water uit hopen en gangen naar boven komt; in het groot gebeurt dit ieder jaar met het Zirknitzer meer in Karinthe, dat iedere herfst plotseling uit de grond weer volloopt. Een honderd millioen Kub. M. water komen met visschen en al uit de grond te voorschijn met enorme kracht en verdwijnen weer spoorloos tegen 't volgend seizoen.

Onder Vermischtes wordt o.a. vermeld, dat herhaaldelijk vlieg machines bij het overvliegen van de Pyreneeën en ook van de Balkan-gebergten worden aangevallen door steenarenden.

Met de Nachtcactus (*Cereus grandiflorus*) heeft Schmucker proeven genomen omtrent het bij nacht opengaan en weer sluiten van de bloemen. Wanneer de plant voortdurend in het duister wordt gehouden, blijven de eerstvolgende bloemen nog precies op tijd open en weer dicht gaan. Wordt de dagverdeeling omgekeerd: verlicht bij nacht, verduisterd bij dag, dan houden de bloemen zich eerst aan de oorspronkelijke tijden en eerst na langeren tijd gaan de nieuw ontloken bloemen over op de omgekeerde periode.

J. HEIMANS.

VRAGEN EN KORTE MEDEDEELINGEN.

Vingerhoedskruid in Friesland. — Ter aanvulling van het artikelje over „Het vingerhoedskruid in Friesland” in De Levende Natuur XXXII blz. 116 melden we hierbij, dat volgens mondelinge opgaafe van de heer G. D. Duursma te Leeuwarden, *Digitalis purpurea* (alleen de paarse) tussen Oenkerk en Molenend voorkomt, even achter het bos van Heemstrastate.

D. KOOPMANS-FORSTMANN en A. N. KOOPMANS.

Sijs in 1929. — Het sijsje is over 't geheel een in Nederland weinig voorkomende broedvogel: op den trek en des winters is deze vogelsoort daarentegen op vele plaatsen zeer gewoon.

In den zomer van 1929 scheen het sijsje in de dennebosschen van het Utrechtsche echter wel degelijk op verscheidene plaatsen te hebben gebroed. In Augustus waren overal kluchten oude vogels met jongen waar te nemen, vooral in pijnboom, berken en lorken; ook de zaden van thuja's werden gaarne door ze gegeten.

Nu blijkt mij dat de vogels eerst sinds eind Juni werden waargenomen. Meende ik zelf aanvankelijk, dat ze hier gebroed moesten hebben, thans zie ik in, dat eene andere mogelijkheid is, dat ze elders hebben gebroed en met de nog nauwelijks vlugge jongen op den voor sijsjes ongewonen tijd van eind Juni in ons land eene invasie hebben gedaan.

De bekende vogelwaarnemer H. E. Kuyman alhier is van laatstgenoemde meening en herinnert zich jaren geleden eenzelfde geval te hebben meegemaakt. VAN HARENCAARSPEL.

Kraanvogeltrek. — Heden is het in Dieren een bijzonder mooie dag geweest voor waarnemingen. Het is misschien de moeite waard het in „De Levende Natuur” op te nemen; met de andere gegevens kan het een behoorlijk overzicht geven. Het gaat om de Kraanvogeltrek.

11³/₄ uur een prachtige troep komt uit het N.-O. ± 400.

4¹/₂ „ weder een troep ± 150

4³/₄ „ 2 troepen 152 en 140.

5³/₄ „ weder een grooten troep doch voor telling te duister.

6¹/₂ „ weder een troep, maar nu geheel donker.

Dieren, 16 October 1929.

BORNEMANN.

GEVRAAGD:

Verkade's plaatjes van: de Vecht, Zuiderzee en het Naardermeer.

Adres: J. FEITSMA, Hoofdstraat A 52, Grijpskerk (Gron.).

Prisma-kijker 8 × of 10 × in goeden staat. Prijsopgave met vermelding van fabrikaat en objectief-doorsnede aan J. H. H. DE HAAN, Maasstraat 334, Weert (L.).

AANGEBODEN:

Prof. Dr. van Oort: Ornithologia Neerlandica; Dr. J. P. Lotsy: Van den Atlantischen Oceaan naar de Stille Zuidzee in 1922; Tami-microscoop. — Na een week geen bericht, dan verkocht.

Adres: J. FEITSMA, Hoofdstraat A 52, Grijpskerk (Gron.).

Studie-verzameling mineralen, 20 laden, teakhouten kast.

Adres: MEVR. S. ARENSEN-HEIN, Nassaustraat 6, Utrecht.

Twee groote in goede staat verkeerende steenen houtskoolfilters voor regen- of bakwater aangeboden tegen verzendkosten. Hoogte 75 cm., middellijn 40 cm., vrij groote capaciteit. Bruikbaar voor apotheek, fotografie, enz.

Adres: K. DE WIT, Westzijde 168, Zaandam.

Peters, Chemische Experimente 1903, geb. 50 cent; Leche, Der Mensch 1922, ing. f 1.75; Heimstadt, Apparate u. Arbeitsmethoden der Ultramikroskopie u. Dunkelfeldbeleuchtung 1915, ing. 50 cent; Steiner, Untersuchungsverfahren u. Hilfsmittel z. Erforschung Lebewelt der Gewässer 1919, ing. 60 cent; Günther, Das Mikroskop u. seine Nebenapparate 1917, ing. 50 cent; Reitz, Apparate u. Arbeitsmethoden der Bakteriologie 1914, ing. 60 cent; De Natuur 1921, aflev. f 1.00; De Levende Natuur XXVIII, aflev., f 2.00; De Levende Natuur XXXIII, aflev. f 3.00; De Levende Natuur XXX, aflev. 10, 11 en 12, 50 cent; Naturwissenschaftliche Wochenschrift 1907—1922, geb. à f 1.75, samen voor f 20.00; Umschau '23, '24, '25, elk 52 afl., rijk geïll., op kunstdrukpapier, aflev. à f 4.50; Aus der Heimat 1900, '01, '03, '04, '05, '02 (no. 4 ontbreekt), 1906 (1, 5 en 6) + Festschrift Rosmászler, samen f 1.00. — Alles in netten staat, veelal zoo goed als nieuw. Franko.

Aan te vragen bij H. VAN REE, Aardswoud (N.-H.). Giro 18774.

De Levende Natuur, Jaarg. XXXII 1927/'28 in afleveringen à f 2.50. — Porto v. kooper.

Adres: FR. HAVERSCHMIDT, Kromme Nieuwe Gracht 50, Utrecht.